

10. Vállalati mérlegbeszámolók (TÁRSA állomány)

Kőrösi Gábor

Az adatok köre

Az adatbázis a kettős könyvelésre kötelezett vállalatok éves mérlegbeszámolóját tartalmazza. Az adatbázis tartalmazza a foglalkoztatott létszámot, állományi létszámot, kifizetett bértömeget, egyéb bérjellegű kifizetéseket, fizetett tb-járulékot, így számítható a foglalkoztatás teljes bérköltsége. Számos más olyan, a vállalatgazdaságtanban fontos változó szerepel a mérlegbeszámolóknak, vagy számítható azokból, amelyeknek szerepe lehet munkapiaci elemzésekben: nettó árbevétel, anyagköltség, hozzáadott érték (számítható), adózás előtti/utáni nyereség, értékcsökkenési leírás, jegyzett tőke, állóeszközállomány, immateriális javak, stb. Az adatok általában a (konszolidált) vállalatra vonatkoznak; az utóbbi években a foglalkoztatás telephelyek közti megoszlása is része a mérlegbeszámolónak. Tartalmaz ezek mellett kiegészítő adatokat: a vállalat ágazati besorolása, gazdálkodási formája, tulajdoni megoszlása, a székhely megyéje. A vállalatokat törzsszám azonosítja; a törzsszámon keresztül összekapcsolható a bértarifa-állománnyal is, ám az egyezés sose tökéletes.

A mérlegbeszámolóban szereplő változók köre időről időre módosul. A függelék tartalmazza a mérlegbeszámolóban jelenleg szereplő kategóriákat. Az 1992 előtti mérlegbeszámolók kategóriái csak nagyon korlátozott mértékben feleltethetők meg az azóta használtaknak. A korábbi számviteli törvény lényegesen eltérő szemléletben, gyakran tartalmilag más kategóriákkal dolgozott. (Esetenként az ugyanazon a néven szereplő adat tartalma is lényegesen eltérhet.)

Az állomány nem tartalmazza az egyszerűsített mérleget benyújtó (pl. evás) vállalkozások adatait. Természetesen az egyszerűsített mérleg is elérhető, azonban abban nincsenek meg a munkapiaci kutatáshoz szükséges alapadatok, így gyakorlatilag érdektelen. 2003-ban jelentősen módosult (szűkült) az egyszerűsített mérleget benyújtó vállalatok köre: korábban bizonyos mérethatár alatt általában nem kellett részletes mérleget benyújtani, azóta lényegében csak azok a vállalatok kapnak felmentést ez alól, ahol a törvény megengedi az átalányadózást. 2002 előtt a mikrovállalatok szinte teljes köre automatikusan kimaradt a társasági mérlegállományból. Azóta egy jelentős részük bekerült, de távolról sem az összes.

A mérlegek általában naptári évre vonatkoznak. A vállalatok egy része a saját pénzügyi évének megfelelően ad be adóbevallást, de általában ezek is elkészítik a naptári évre vonatkozó mérleget. A mérleg beadásának határideje a tárgyév utáni május, de pótállományok (pl. a pénzügyi év mérlege alapján adózók naptári évre vonatkozó mérlegbeszámoló) lényeges késéssel válnak hozzáférhetővé, így ténylegesen általában csak a tárgyév utáni második évben válik teljessé az állomány.

Az adatbázis hozzáférése erősen korlátozott. A vállalatok a mérlegbeszámolókat a cégbíróságnak is kötelesek beadni, (ámbar ezt esetenként elmulasztják,) de a cégbírósági állomány lényegesen csonkított mérleget tartalmaz.

Az adatok korlátai

A mérlegben szereplő adatok csak korlátozottan használhatók fel (munkapiaci) kutatásra. A mérleg nem tartalmaz információt a felhasznált munka minőségéről, vagy a bérmegoszlásról, így csak homogén munka feltevésével használható.

Közgazdasági elemzésben fontos változók csak korlátozottan, erős megszorításokkal, vagy egyáltalán nem állíthatók elő. A vállalat *effektív tőkeállománya* legjobb esetben is csak erős feltevésekkel számolható a mérlegben szereplő adatokból. A kilencvenes években azonban sajnos többnyire nem tudható, vajon valós gazdasági folyamatot tükröz-e a mérlegben szereplő tőkeállomány esetenként drasztikus változása. A vállalatok túlnyomó részében legalább egyszer újraértékeltek a tőkeállomány értékét. Különböző vállalatoknál az átértékelés időpontja eltérő volt, számos vállalatnál pedig többször is megtörtént. Az átértékelés általában anélkül módosította jelentősen az állóeszközök értékét, hogy érdemi beruházás vagy selejtezés történt volna. Az átértékelések időpontjáról nincs információnk, de a mintában a 90-es évek első felében nyilvánvalóan vegyesen szerepelnek olyan cégek, ahol a tőke értéke viszonylag nemrég lett (remélhetőleg) piaci alapon megállapítva, így az viszonylag pontosan méri a vállalat rendelkezésére álló erőforrás valós értékét, és olyanok, amelyeknél még a szocialista időszakból örökölt, akkorra esetleg kevésbé releváns könyv szerinti érték található. Sajnos, nincs semmilyen mód az ebből adódó becslési bizonytalanság kezelésére, a mérési hibának még a mértékét sem tudjuk, így az ebből adódó torzítások sem becsülhetők meg.

A mérlegben szereplő *beruházás* adat gyakorlatilag használhatatlan a közgazdasági elemzésre. A tőkekötség csak hiányosan és nagyon megbízhatatlanul számítható, márpedig a tőke a munka természetes helyettesítője, így a kettő költsége értelemszerűen hat egymásra. (Úgy tűnik, a vállalatok egy jelentős része egyenlegező tételnek tekintette az értékcsökkentési leírást, aminek célszerű megválasztásával biztosították a 0 nyereség kimutatását.) Nincs érdemi adat a vállalat innovációs tevékenységéről. Hiányzik az importanyag-felhasználás. Nincs árinformáció. Mégis, a legális gazdaságról ez a legátfogóbb adatbázis.

Mivel a vállalatok azonosítása a tényleges törzsszámmal történik, így a mérlegbeszámolókból valódi panel képezhető, ámbar ennek vannak részben természetes korlátai (megszűnő, illetve újonnan alapított vállalatok). Mégis, a vállalatok túlnyomó többségének azonosítható a közvetlen múltja. A kilencvenes évek első fele közismerten hektikus periódusa a magyar vállalatok életének. Nagyon sok eltűnt: felszámolták, szétdarabolódott, más cégbe olvadt, vagy üzemegységek és más szatellitek leválásával olyan mértékben átalakult, hogy az eredeti hasonló nevű vállalattal kevés közös volt benne. Gyakran azonban „csak” annyi történt, hogy a vállalatot társasággá szervezték, privatizálták, mindennek következtében új nevet és törzsszámot kapott. Ez komoly korlát az időszak folyamatainak elemzésekor, mert semmiképp sem tekinthető véletlen folyamatnak, azonban az érdemi változást nem jelző törzsszám-változás csak nagyon ritkán korrigálható.

Az elemzésekben általában újnak kell tekintenünk azokat a cégeket, amelyek az előző évben még egyszerűsített adóbevallást nyújtottak be, és ezért nem szerepeltek a társasági adó adatbázisban. Ez a 2000-es évek első felében okoz komoly problémát, hiszen egyszerre csak látszólag többszázezer új vállalat keletkezett. Ekkor pl. nagy a kockázata a munkahely-teremtési dinamika túlbecslésének.

Elemzési lehetőségek

A mérlegállomány a vállalatok munkapiaci viselkedésének elemzését teszi lehetővé. Ennek része a munkahely-áramlási folyamatok elemzése, a munkakereslet modellezése, és bizonyos korlátok közt a vállalatok bérezési döntéseinek vizsgálata. Lényeges előnye, hogy panel-adatbázis, így a panel-technikák használatával elvben kezelhető a viselkedés meg nem

figyelhető heterogenitása; ennek azonban erős korlátja, hogy mindmáig nem alakultak ki stabil viselkedési szabályok a munkapiacra, így lényeges strukturális törések korlátozzák a felhasználható panelek hosszát.

A mérlegadatok felhasználásával készültek az alábbi elemzések: Estrin-Svejnar (1998), Köllő (1998), Kőrösi-Surányi (2003), Kőrösi (1997, 2000, 2005a, 2005b, 2006a, 2006b, 2007a, 2007b). E tanulmányok többsége a munkakereslet, vagy a vállalati bérmeghatározás alakulását írja le.

Egy termék (vagy szolgáltatás) iránti keresletet általában az árú árával, a rendelkezésre álló jövedelemmel és az árút esetleg helyettesítő, vagy azt kiegészítő termék(ek) árával szokták magyarázni, ahol egy normál árúra negatív ár- és pozitív jövedelemhatást várunk. Alapesetben tulajdonképpen a munkakeresletre is hasonló függvényt kapunk, csak az árú árát bérnek hívjuk, míg a jövedelem helyett a gazdasági aktivitást mutató értékesítési árbevétel szerepel. Ugyanakkor a munka természetesen mégsem szokásos árú, így a munkakeresletet leíró modelleknek vannak sajátos vonásai is.

A magyar munkakereslet nemzetközi összehasonlításban rendkívül gyorsan alkalmazkodik a megváltozott piaci viszonyokhoz és a vállalat működésének egyéb feltételeihez. A becslt munkakeresleti függvények hosszú távú tulajdonságai mindvégig az átmeneti gazdaságokra jellemző módon instabilak. Minden jel arra mutat, hogy a vállalatok szinte kizárólag csak nagyon rövid távon alkalmazkodnak a környezet változásához. Ennek legegyszerűbb értelmezése, hogy a gazdaság még nem jutott el egy viszonylag stabil egyensúlyi pálya környezetébe. Pontosabban azonban azt mutatja, hogy a gazdasági szereplők viselkedése nem jelzi egy stabil növekedési pálya közelségét. Ennek nem csak az lehet az oka, hogy nincs ilyen pálya. Lehet, hogy a vállalatok még nem alkalmazkodtak a stabil egyensúly létehez, mert a közelmúltban olyan sok és erős rövid távú, instabil hatásra kellett reagálniuk, hogy ezek az instabil gazdaságra jellemző viselkedési szabályok rögzültek, és hosszabb időnek kell eltelnie, amíg a gazdaság szereplőinek átmenet-gazdaságra jellemző beidegződései megváltoznak.

A munkakereslet termelésrugalmassága fokozatosan csökkent mind a feldolgozóipari ágazatokban, mind a fő gazdasági ágakban. Az 1992-es becslések még 0,6 körül szóródtak, a 2000-től a tipikus érték a 0,4–0,5-ös sávban van. Az építőipar 1998. után eltérő tendenciát

mutat: itt lényegesen alacsonyabb rugalmasság alakult ki. De ezt a kivételt leszámítva az ágazati rugalmasságok 2000. óta egy meglepően szűk sávra koncentrálnak.

A munkakereslet bérrugalmassága kimondottan nagy volt a kilencvenes évek elején; ezek a rugalmasságok messze meghaladták a nemzetközi irodalom alapján várható értékeket. 1998-ig folyamatosan rugalmatlanabbá vált a kereslet, ami a vállalatcsoportok nagyobb heterogenitásának nyitott utat. 1998. és 2000. között a bér rugalmatlan, az együttható gyakran inszignifikáns, vagyis statisztikailag 0-nak tekintendő (néhány esetben az inszignifikáns együttható értéke véletlenszerűen pozitív). 2000-től a feldolgozóipari ágakban mért bérrugalmasságok szóródása határozottan csökken, és 2002-re újra (a szolgáltatást kivéve) minden ágazat együtthatója szignifikáns; a tipikus rugalmasságok a $-0,2$ és $-0,5$ közötti sávban mozognak, ami lényegében megfelel a nyugat-európai értékeknek.

A meglehetősen általánosan érvényes rövid-távú elaszticitásokból megállapítható, hogy a tanulmányokban vizsgált vállalati szférában a foglalkoztatásnak még nagyon kedvező körülmények között is csak viszonylag lassú növekedése várható: a munkaerőkereslet növekedési rugalmassága még változatlan reálbérköltség mellett is viszonylag alacsony, egy százalékos növekedés önmagában - ágazattól és vállalatcsoporttól függően - legfeljebb fél százalékkal növelné a foglalkoztatást. Azonban ezt az alacsony rugalmasságot is kompenzálja a reálbérnövekedés ezzel majdnem megegyező mértékű negatív hatása. Ezen a gazdaságpolitika legfeljebb a bérhez kapcsolódó terhek folyamatos leépítésével javíthatna, amit politika a retorikai szinten fel is vállalt, azonban épp a szándékolt könnyítések többszöri kényszerű elhalasztása jelzi, mennyire szűk ezen a területen (is) a gazdaságpolitika játéktere.

A vállalati bérmeghatározás legfontosabb komponense a termelékenység-növekedés hozamán való osztozkodás. A béregyenletekben a munka termelékenységének rövid távú együtthatója szinte mindig szignifikánsan pozitív. A hosszú távú hatás gyakran bizonytalan; alapvetően azért, mert az esetek többségében a termelékenység szintje helyett annak változása a releváns magyarázó változó. A termelékenységi paraméter magas: a termelékenység egy százalékos növekedése ágazatonként és évenként ugyan különböző mértékben, de gyakran akár fél százalékkal is növeli a vállalati átlagbért egyébként változatlan feltételek mellett. Ez lényegesen magasabb a fejlett piaccgazdaságra kapott értékeknél (általában $0,2$ alatt), viszont pl. jóval kisebb annál, amit a lengyel vállalatokra becsültek (egy korlátozott időszakra közel 2-t). A feldolgozóipari ágazatok közül a talán legélőmunkaigényesebb hagyományos

könnyűiparban (textil, ruha és cipőipar) volt általában a legmagasabb, és időben legstabilabb az osztozkodás termelékenységnövekedés hozamán. A jóval tökeigényesebb gépgyártásban és vegyiparban viszonylag alacsonyabb volt a vállalatok készsége hozamosztozkodásra: az együttható egyes évekre statisztikailag nulla, és általában a többi évben is alacsonyabb, mint a könnyűiparban. Megfigyelhető, hogy a könnyűipart kivéve a feldolgozóipari ágazatokban, erős ingadozással ugyan, de fokozatosan csökken a vállalatok hajlandósága arra, hogy osztozzanak dolgozóikkal a termelékenység hozamán. A feldolgozóiparon kívüli ágazatokban ez a tendencia kevésbé látszik érvényesülni, de a szolgáltatást kivéve itt eleve alacsonyabb volt a bér termelékenységugalmassága, mint a feldolgozóipar átlagában.

A becslések alapján kirajzolódó általános kép, hogy a vállalatok bérstratégiájának különbségei elsősorban az ágazati szerkezethez kapcsolódnak. Mivel a magyar gazdaságban ágazati bérmegállapodás (a versenyszférában) eddig legfeljebb kivételként fordult elő; ez feltehetőleg az ágazatok eltérő technológiai feltételeivel és munkakultúrájával, valamint a felhasznált munka minőségével van összefüggésben.

Kőrösi [2005b] és [2007b] a munkahely-áramlási folyamatokat elemzi, ami a makrogazdasági foglalkoztatási helyzet dezaggregációjának és komponensre bontásának tekinthető, és alapvetően a munkahelyek reallokációjának folyamatát mutatja be. Magyarországon nemzetközi összehasonlításban különösen intenzív reallokációval járt a gazdaság átalakulása. Jelentős különbségek vannak az egyes ágazatok foglalkoztatási dinamikájában, de az igazán karakterisztikus különbségek a vállalatok tulajdoni viszonyaihoz kötődnek. A magyar gazdaság, különösen a kilencvenes évek második felében, képes volt intenzív munkahelyteremtésre: sok vállalat lenyűgöző ütemben tudta bővíteni termelését, és a gyors növekedés számos új munkahelyet teremtett. De ez csak a vállalatok egy részét jellemezte, a vállalatok másik része folyamatosan leépült, és ennek következtében hasonló intenzitással szűntek meg munkahelyek. Ez a gyors vállalati differenciálódás áll az intenzív munkahely-reallokáció háttérében. A reallokáció eredménye egy látszólag közel egyensúlyi munkapiac, amelynek belső szerkezete azonban nagyon gyorsan alakul át. A gyors szerkezetváltással párosult intenzív reallokáció a vállalati szférában foglalkoztatottak többsége számára állandó kockázatot jelent: ennek jelentős szerepe lehetett abban, hogy versenyszférában alig volt sztrájk az átmenet zavaros időszakában. Ugyanakkor az intenzív reallokáció folyamatosan esélyt teremt a továbblépésre is, ámbár inkább csak a jól képzettek számára.

Mérlegadatok összekapcsolása a bértarifával

A mérlegadatok a törzsszámon keresztül összekapcsolhatók a bértarifa felvétellel. Ez lehetővé teszi a két, jellegében eltérő adatbázis kiegészítését a másiktól származó információval: a mérlegadatokat a bértarifa-felvétel alapján a felhasznált munka minőségét és a vállalaton belüli béreloszlást leíró változókkal bővíthetjük, míg a bértarifa adatokat a foglalkoztató vállalat fontos adataival egészíthetjük ki, pl. termelékenység, vagy tulajdoni szerkezet. Az összekapcsolásnak azonban komoly korlátja a bértarifa minta jellegzetessége: egyrészt ez csak a vállalatok egy viszonylag kis, és nem reprezentatív körét fedi le, másrészt a megfigyelt munkavállalói kör csak egy közel 10%-os mintája a vállalatnál dolgozóknak, ami a vállalati szintre aggregálást csak a nagyvállalatok esetében teszi lehetővé, hiszen még egy egyszerű vállalaton belüli foglalkoztatási részarány-bebecsléshez is kell 15-20 dolgozó adata, ami csak a legalább 200 főt foglalkoztató cégeknél biztosított. Mégis, több tanulmány is felhasználta az így kapható többlet információt, például Halpern-Kőrösi (1998), Kertesi-Köllő (2001a, 2001b, 2002, 2003, 2004), Köllő (2001), Kőrösi (2005).

Kertesi és Köllő különböző tanulmányai vállalati információval egészítették ki a bértarifa állományt, és így finomították a munkapiac, például a béreloszlás leírását. Legfontosabb eredményük a külföldi tulajdonú vállalatoknál fizetett bértöbblet meglehetősen állandósága, illetve a termelékenységi bérhozam becslése.

Halpern-Kőrösi [1998] a bértarifa-adatok alapján minceri béregyenletek rezíduumának vállalat-specifikus komponensével becslik a felhasznált munka minőségét, és ennek szerepét a vállalatok nyereségességének alakulásában. Eredményeik szerint az alkalmazott munka minőségének többnyire lényeges szerepe volt a vállalatok nyereségességében a korai átmenet idején, ámbar ez időben jelentősen mozgott. Köllő [2001] és Kertesi-Köllő [2002] a vállalatnál felhasznált munkát osztják fel három kategóriára: képzetlen, fiatal, és idős képzett, és kategóriánként vizsgálják a munkakereslet alakulását a kilencvenes évek végén. Eredményeik szerint a képzetlen és képzett munka közötti helyettesítési rugalmasság negatív, vagyis ezek a munkafajták egymás kiegészítői. Ez különösen a fiatal képzett és a képzetlen munkára igaz. A kétfajta képzett munka között pozitív a helyettesítési rugalmasság, vagyis viszonylag könnyű a fiatal és az idős képzett munkavállalót egymással helyettesíteni. A sajátár-rugalmasságok nem mutatnak jelentős eltérést más munkakeresleti becslésektől. Megjegyzendő, hogy a képzetlen munka kereslete jóval rugalmasabb, mint a képzett munkáé.

Ennek komoly jelentősége volt a jelentős minimálbér-emelés idején: az alacsony képzettségűek e magas rugalmasság miatt kerültek különösen veszélyeztetett helyzetbe. Kőrösi [2005] az összekapcsolt vállalati és bértarifa adatok alapján számolt munkahely-áramlási vizsgálat keretében megmutatta a képzett és képzetlenek, illetve a fiatalok és idősök foglalkoztatási esély-különbségeiben megmutatkozó különbségek mechanizmusát is. A képzettség szerint jelentős különbségek vannak a nettó munkahelyteremtésben: az alacsonyan képzettek állásai folyamatosan elvesznek, az érettségizettek foglalkoztatása alig változik, de még mindig inkább csökkenő, és csak a diplomások számára bővült 1996 után a munkapiac. Ezek a különbségek azonban kizárólag a munkahelyteremtésből adódnak; a csoportosítástól lényegében független a munkahelyrombolás intenzitása. Vagyis a tevékenységüket leépítő vállalatok különösebb válogatás nélkül számolják fel a munkahelyeket, de a dinamikusan felfutó cégek is elsősorban a magasán képzett szakemberek számára teremtenek állásokat.

Sokkal egyértelműbb a munkahelyáramlás kor szerinti alakulása. Az idősebb dolgozók állásait hihetetlen intenzitással rombolta le a gazdaság átalakulása, és számukra csak nagyon kevés munkahely teremtődött a versenyszférában. A munkahelyteremtés alapvetően a fiatalok számára nyitott esélyeket. Az ő állásuk sem volt biztonságban, a munkahelyeiket évente közel megtizedelte a szerkezetváltás, de ennél lényegesen több munkahely teremtődött frissen. A fiatal diplomások az intenzív munkahely-reallokációs folyamat egyértelmű nyertesei, ugyan a vállalatokat megtizedelő verseny folyamatosan az ő munkahelyeiket is veszélyeztette; mégis, az intenzív munkahelyteremtés különösen jó esélyeket nyújtott számukra.

Hivatkozások

Estrin, S. — J. Svejnar [1998]: The Effect of Output, Ownership, and Legal Form on Employment and Wages in Central European Firms; in: Commander, S. (Ed.): Enterprise Restructuring and Unemployment in Models of Transition, The World Bank — EDI, 31–56. old.

G. Kőrösi — É. Surányi [2003]: Labour – the Demand Side, in: Fazekas, K. and J. Koltay (szerk.): The Hungarian Labour Market, Review and Analysis, 2003; IEHAS, 91–131. old.

Halpern, L. — G. Kőrösi [1998]: Labour Market Characteristics and Profitability (Econometric Analysis of Hungarian Exporting Firms, 1986–95); Economics of Transition, 6. évf., 1. sz., 145–162. old.

Kertesi G. — Köllő J. [2001b]: A gazdasági átalakulás két szakasza és az emberi tőke átértékelődése; *Közgazdasági Szemle*, 48. évf., 9. sz., 897-919. old.

Kertesi G. — Köllő J. [2003]: Ágazati bérkülönbségek Magyarországon, II. rész; *Közgazdasági Szemle*, 50. évf. 11. és 12. sz. 923-938. és 1049-1074. old.

Kertesi G. — Köllő J. [2004]: A 2001. évi minimálbér-emelés foglalkoztatási következményei; *Közgazdasági Szemle*, 51. évf. 4. sz. 293–324. old.

Kertesi, G. — J. Köllő [2001a]: Economic transformation and the return to human capital; paper presented at the workshop "Understanding skills obsolescence", Maastricht, 14-15 May 2001.

Kertesi, G. — J. Köllő [2002]: Labour demand with heterogeneous labour inputs after the transition in Hungary, 1992-99 — and the potential consequences of the increase of minimum wage in 2001 and 2002; BWP 2002/5.

Köllő, J. [1998]: Employment and Wage Setting in Three Stages of Hungary's Labour Market Transition; in: Commander, S. (Ed.): *Enterprise Restructuring and Unemployment in Models of Transition*, The World Bank — EDI, 57–108. old.

Köllő, J. [2001]: Hozzászólás az elmaradt minimálbér-vitához; *Közgazdasági Szemle*, 48. évf., 12. sz.

Körösi G. — Köllő J. — Surányi É. [2002]: Munkaerő-kereslet; in: Fazekas K. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükör 2002*; MTA KTK–OFK, 135–175. old.

Körösi G. [2000]: A vállalatok munkaerőkereslete; BWP 2000/3, 68 old.

Körösi G. [2005]: Vállalati munkahelyteremtés és -rombolás; *Közgazdasági Szemle*, 52. évf., 11. sz., 825–845. old.

Körösi G. [2005a]: A versenyszféra munkapiacának működése; KTI Könyvek, 128 old.

Körösi G. [2005b]: Vállalati munkahelyteremtés és -rombolás; *Közgazdasági Szemle*, 52. évf., 11. sz., 825–845. old.

Körösi G. [2006a]: Vállalatok közti bérkülönbségek dinamikája; in: Fazekas K. – Kézdi G. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükör 2006*; MTA KTI–OFK, 48–59. old.

Körösi G. [2006b]: Termelékenység és foglalkoztatás; in: Fári L. (szerk.): *Termelékenység, foglalkoztatás, szegénység*, ILO, Budapest, 71–80. old.

Körösi, G. [1997]: Labour Demand during Transition in Hungary; William Davidson Institute working paper 116, 19 old.

Körösi, G. [2007a]: Dynamics of inter-firm wage differentials in: Fazekas K. – Kézdi G. (szerk.): *The Hungarian labour market 2007*; MTA KTI–OFK, 47–59. old.

Kőrösi, G. [2007b]: Job Creation and Job Destruction in Hungary, in: Makó Cs. – H. Moerel – Illésy M. – Csizmadia P. (szerk.): Working it out? Akadémiai Kiadó, Budapest, 107–134. old.

Függelék

A mérlegbeszámolóban jelenleg szereplő változók listája:

Teáor (szakágazat=4 szj)

gazdálkodási forma

alapítás éve

adózás előtti eredmény

adózás előtti eredmény nyereség

adózás előtti eredmény veszteség

adóalap

adóalap+

adóalap-

társasági adó (számított)

adómentesség

igénybevett adókedvezmények

visszatartott adó

évi adókötv. (fizetendő adó)

máj.31-ig fizetendő adó

máj.31-től visszaig. adó

különadó alapja

különadó alapja +

különadó alapja -

különadó összege

máj.31-ig fizetendő különadó

máj.31-től visszaig. különadó

hitelintézeti különadó

máj.31-ig fizetendő hitelintézeti különadó

máj.31-től visszaig. hitelintézeti különadó

osztalékadó kötelezettség (kifizetői), összesen

kifizető ált. visszaig. osztalékadó

levont és visszaig. osztalékadó (részeseülő)

adózás el. eredményt csökkentő tét. összesen

veszteségleírás

céltartalék rendezés

értékcsökkenés
kapott, bevételként elsz. osztalék
kutatás költsége
adózás el. eredményt növelő tét. összesen
céltartalék
értékcsökkenés
visszafizetési köt.nélkül adott tám. elsz.összege
nem váll. tev.kapcs. ktg.,ráford.
adókedvezmények összesen
kiem.térs. és/vagy vállalk.öv. beruh.miatt
korábbi évek miatt
kis-és közép- vállalk. kamatkedv.
értékesítés nettó árbevétele összesen (váll.tev.-ből)
export árbevétel
egyéb bevételek (váll.tev.-ből)
visszafizetési köt.nélkül kapott tám.jutt.
aktivált saját teljesítmények értéke
anyagjellegű ráfordítások
anyagköltség
igénybe vett szolg. értéke
eladott (közv.) szolg. értéke
elábé + alvállalkozói telj.
személyi jellegű ráfordítások
bérköltség
személyi jell. egyéb kifizetések
bérjárulékok
értékcsökkenési leírás
egyéb szolgáltatás értéke
bankköltség
biztosítási díj
befektetési szolgáltatási tevékenység ráfordításai
egyéb ráfordítások
adójellegű ráfordítások
üzemi tev. eredménye
üzemi tev. eredménye nyereség

üzemi tev. eredménye veszteség
pénzügyi műveletek bevételei
kamat, kamatjell. bevétel
kapott osztalék, részesedés
pénzügyi műveletek ráfordításai
kamat, kamatjell. ráfordítás
pénzügyi műveletek eredménye
pénzügyi műveletek eredménye nyereség
pénzügyi műveletek eredménye veszteség
szokásos vállalkozói eredmény nyereség
szokásos vállalkozói eredmény veszteség
rendkívüli bevételek
rendkívüli ráfordítások
rendkívüli eredmény
rendkívüli eredmény nyereség
rendkívüli eredmény veszteség
bevételek összesen (non-profit szervezetek)
immateriális javak
tárgyi eszközök
befektetett pénzügyi eszközök
készletek
követelések
vevő követelések
értékpapírok
pénzeszközök
aktív időbeli elhatárolások
jegyzett tőke
állami tulajdon
önkormányzati tulajdon
belföldi magánszemély tulajdona
külföldi tulajdon
szövetkezeti tulajdon
egyéb tulajdon
tartós állami tulajdoni rész
belföldi társasági tulajdon

munkavállalói résztulajdonosi programba bevont vagyon
belföldi hitelintézeti tulajdon
jegyzett, de be nem fizetett tőke (-)
tőketartalék
eredménytartalék
értékelési, általános, lekötött tartalék
mérleg szerinti eredmény
mérleg szerinti eredmény nyereség
mérleg szerinti eredmény veszteség
céltartalékok
hosszú lejáratú kötelezettségek
rövid lejáratú kötelezettségek
szállítókkal szembeni kötelezettség
passzív időbeli elhatárolások
mérleg főösszeg
létszám
földbérleti díj
eredménytart. igénybevétele osztalékra, részesedésre
jóváhagyott osztalék, részesedés
hitelintézeti tartalékképzés
hitelintézeti tartalékfelhasználás
immat. javak bruttó
ingatlanok és kapcs. vagyoni értékű jogok bruttó
műszaki berendezések, gépek, járművek bruttó
egyéb berendezések bruttó
beruházások felújítások bruttó
eszközök bruttó értéke összesen
immat. javak nettó
ingatlanok és kapcs. vagyoni értékű jogok nettó
műszaki berendezések, gépek, járművek nettó
egyéb berendezések nettó
beruházások felújítások nettó
eszközök nettó értéke összesen
immat. javak écs
ingatlanok és kapcs. vagyoni értékű jogok écs

műszaki berendezések, gépek, járművek és

egyéb berendezések és

beruházások felújítások és

és összesen

működő tőke i.

működő tőke ii.

adózott (célsz.nélkül)

adózott nyereség (célsz.nélkül)

adózott veszteség (célsz.nélkül)

átlagos statisztikai állományi létszám összesen

éves átlagos statisztikai állományi létszám megoszlása (fő, két tizedesjegy)